

Sygn. akt VIII GC 324/11

WYROK

WIMIENIURZECZYPOSPOLITEJPOLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant Patrycja Predko

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2013 r. na rozprawie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników ewentualnie jej uchylenie

I stwierdza nieważność uchwały nr 1 podjętej na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 24 listopada 2011 r.;

II zasądza od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda W. M. kwotę 2376 dwóch tysięcy trzystu siedemdziesięciu sześciu) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 324/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 grudnia 2011r. powód W. M. wniósł o stwierdzenie nieważności wszystkich uchwał podjętych na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w S. w dniu 24 listopada 2011r., a w szczególności uchwał nr 1 i 2 w sprawie podwyższenia wynagrodzenia Prezesa Zarządu oraz Wiceprezesa Zarządu za udział w posiedzeniach zarządu a także o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu. Jako ewentualne złożył żądanie uchylenia powołanych uchwał nr 1 i 2 z powodu pokrzywdzenia wspólnika, godzenia w interesy spółki i sprzeczności z dobrymi obyczajami.

W uzasadnieniu powód wskazał, że został prawidłowo zawiadomiony o terminie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 24 listopada 2011r. i uczestniczył w nim wraz z pełnomocnikiem. Udziałowiec pozwanej H. S. stwierdził jednak, że jest niedopuszczalne, aby powód uczestniczył w zgromadzeniu wraz z pełnomocnikiem, a następnie nie dopuścił powoda do głosowania. Z uwagi na uniemożliwienie wykonywania prawa głosu doszło do naruszenia art. 243 § 1 k.s.h. w zw. z art. 247 § 1 k.s.h. w zw. z art. 174 § 1 k.s.h., gdyż prawo ograniczeń w tym zakresie nie przewiduje. Zdaniem powoda pozwana nie jest upoważniona do decydowania, czy wspólnik ma przybyć na zgromadzenie osobiście czy z pełnomocnikiem i w jaki sposób wykonywać ma prawo głosu. W takiej sytuacji uznał wszystkie uchwały zapadłe na zgromadzeniu za dotknięte wadą nieważności, a także rażąco sprzeczne z umową spółki.

Wobec nieuiszczenia stosownej opłaty pozew w zakresie innych niż uchwała nr 1 uchwał został zwrócony zarządzeniem z dnia 3 lutego 2012 r.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że powód

mógł swobodnie wykonywać swe prawa udziałowe, a Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników zostało prawidłowo zwołane i przeprowadzone. Początkowo na zgromadzeniu reprezentowany był cały kapitał zakładowy, zaś następnie powód wraz z pełnomocnikiem demonstracyjnie opuścili salę. Dokonując interpretacji art. 243 § 1 k.s.h. pozwana wywiodła, że w sytuacji gdy w zgromadzeniu uczestniczy wspólnik i jego pełnomocnik konieczne jest wskazanie przez mocodawcę, który z nich wykonywać będzie prawo głosu. Powód zaś po przedłożeniu pełnomocnictwa dla E. M. nie zajął stanowiska w sprawie, a następnie ani on, ani jego pełnomocnik nie wzięli udziału w głosowaniu nad wyborem Przewodniczącego i opuścili dobrowolnie salę obrad. W takiej sytuacji nie ziściła się żadna z przesłanek z art. 250 k.s.h. W ocenie pozwanej powód nie wskazał podstawy prawnej powództwa oraz nie wykazał legitymacji procesowej. Nie głosował przeciwko uchwale i nie żądał zaprotokołowania sprzeciwu, a przy tym został dopuszczony do udziału w zgromadzeniu, opuścił je z własnej woli. Powołane w pozwie przepisy nie mogą nadto stanowić podstawy żądania pozwu, gdyż prawo wspólnika do uczestnictwa w zgromadzeniu nie zostało ograniczone (art. 243 k.s.h.), nie została naruszona zasada z art. 174 § 1 k.s.h. i art. 247 k.s.h. Odnosząc się do wniosku o uchylenie uchwały pozwana uznała, że powód nie wskazał przepisu ani nie skonkretyzował dobrych obyczajów, z którymi uchwała miałaby być sprzeczna, ani nie określił, w jaki sposób doszło do jego pokrzywdzenia. Pozwana uznała, że powództwo sprowadza się do subiektywnego stanowiska powoda. Przedstawiając stanowisko dotyczące interesów i celu funkcjonowania spółki kapitałowej pozwana uznała, że od 2007r. spółka osiąga stale rosnące zyski i uchwała o wyższym wynagrodzeniu dla zarządu spółki jest w pełni uzasadniona. Stanowi ona uznanie za zaangażowanie prezesa zarządu, które przekłada się na wzrost wysokości rocznego zysku. Działania powoda wynikają zaś ze złośliwości, gdyż gdy był on członkiem zarządu spółki sam wnioskował o przyznanie dodatkowych gratyfikacji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. są H. S., posiadający 51 % udziałów w spółce, powód W. M. (47%) oraz E. K. (2%).

W dniu 24 listopada 2011r. w siedzibie pozwanej odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników spółki. Na zgromadzeniu stawili się wszyscy wspólnicy oraz E. M. – syn powoda, który oświadczył, że jest pełnomocnikiem ojca na wypadek, gdyby ten źle się poczuł. Powód złożył na ręce notariusza pełnomocnictwo udzielone E. M.. Pełnomocnictwo to obejmowało upoważnienie do występowania w imieniu powoda, zastępowania powoda oraz działania z pełnym prawem głosu jako udziałowca i wykonywania prawa głosu w jego imieniu.

Po złożeniu dokumentu H. S. zwrócił się do powoda z pytaniem, czy jest jedynie obserwatorem z uwagi na ustanowienie pełnomocnika. Powód wskazał, że w każdej chwili może poczuć się źle i będzie musiał opuścić salę i dlatego wziął ze sobą pełnomocnika. Na dalsze pytania H. S. o to, czy pełnomocnictwo jest ważne cały czas, czy tylko okresowo powód nie widział potrzeby odpowiadania. H. S. stwierdził, że w takiej sytuacji należy przyjąć, iż prawo głosu przysługuje wyłącznie pełnomocnikowi powoda.

Kiedy E. K. zgłosiła kandydaturę H. S. na stanowisko Przewodniczącego Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników powód zakwestionował obecność E. K. na zgromadzeniu. Na pytanie powoda w tym zakresie H. S. oświadczył, że W. M. nie jest przedstawicielem udziałowca, pełnomocnictwo ma E. M. i nie udzielił mu głosu; dodał, że nieproszeni goście będą mieli prawo zabrać głos dopiero później.

W głosowaniu H. S. został wybrany na stanowisko Przewodniczącego większością głosów. Powód ani jego pełnomocnik nie brali udziału w głosowaniu. Powód oświadczył, iż został wyrzucony ze Zgromadzenia, wobec czego nie może brać w nim udziału, uniemożliwiono mu bowiem uczestnictwo w Zgromadzeniu. Następnie powód wraz z pełnomocnikiem opuścili salę.

Zgromadzenie było kontynuowane. W dalszej kolejności pod głosowanie poddane zostały uchwały, umieszczone w porządku obrad. W punkcie 5 porządku znalazło się rozpatrzenie i podjęcie uchwał w sprawie podwyższenia wynagrodzenia dla członków Zarządu za udział w posiedzeniach Zarządu, to jest dla Prezesa Zarządu i Wiceprezesa Zarządu.

Dowód:

- protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 24.11.2011r. akt notarialny rep. A nr 8522/2011. k. 100-101, 177-181
- protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 24.11.2011r. k. 8-26, 53-71
- pełnomocnictwo k. 72, 190
- nagranie z przebiegu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej z dnia 24.11.2011r. płyta CD k. 383

Pod głosowanie poddano następnie uchwałę numer 1 – w sprawie podwyższenia wynagrodzenia dla Prezesa Zarządu za udział w posiedzeniach Zarządu. Wynagrodzenie to miałyby wynieść 18.500 zł w stosunku miesięcznym. W tej sprawie zarządzono głosowanie jawne, w wyniku którego uchwała została podjęta. Za jej przyjęciem głosował H. S. i E. K..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawę prawną powództwa o stwierdzenie nieważności stanowi art. 252 § 1 k.s.h., zgodnie z którym osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Zgodnie zaś z art. 250 k.s.h prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje:

- 1) zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym ich członkom,
- 2) wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu,
- 3) wspólnikowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu wspólników,
- 4) wspólnikowi, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad,
- 5) w przypadku pisemnego głosowania, wspólnikowi, którego pominięto przy głosowaniu lub który nie zgodził się na głosowanie pisemne albo też który głosował przeciwko uchwale i po otrzymaniu wiadomości o uchwale w terminie dwóch tygodni zgłosił sprzeciw.

Legitymacja powoda do zaskarżenia uchwały znajduje podstawę w przepisie art. 250 pkt 3 k.s.h., gdyż będąc wspólnikiem spółki został bezzasadnie niedopuszczony do udziału w Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 24 listopada 2011 r.

Przebieg zgromadzenia został ustalony w oparciu o protokoły z dnia 24 listopada 2011 r. w szczególności protokół sporządzony przez pracownicę pozwanej spółki, który stanowił zapis nagrania na płycie CD. Powód pierwotnie utrzymywał, że protokół ten nie oddaje wiernie przebiegu zgromadzenia, wobec czego przeprowadzono na rozprawie dowód z nagrania zapisanego na płycie. W rezultacie stwierdzono, że poza niuansami protokół stanowi odzwierciedlenie przebiegu zgromadzenia wspólników. W tej sytuacji zbędne było prowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron, skoro w istocie sam przebieg zgromadzenia i słowa, jakie wówczas padły, nie były między stronami sporne.

O tym, że powód został bezzasadnie niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu świadczy przede wszystkim wypowiedź H. S. – prezesa zarządu pozwanej spółki, pełniącego funkcję Przewodniczącego Zgromadzenia, który przyjął, że prawo głosu na Zgromadzeniu w dniu 24 listopada 2011 r. przysługuje wyłącznie E. M. – pełnomocnikowi powoda. (strona 3 protokołu) S. takie zostało następnie potwierdzone w kolejnej wypowiedzi Przewodniczącego

Zgromadzenia, po tym jak powód zadał pytanie dotyczące obecności E. K., kiedy to oświadczył, że W. M. nie jest przedstawicielem udziałowca i nie udzielił mu głosu. Jednoczesne stwierdzenie, że nieproszeni goście będą mogli zabrać głos dopiero później, wskazuje na to, że powód, będąc wspólnikiem spółki, zakwalifikowany został do kategorii „gości”, którzy nie mogą realizować uprawnień przysługujących wyłącznie wspólnikom.

W istocie zatem powód został niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu, skoro udział ten przejawia się przede wszystkim w zabieraniu głosu i głosowaniu nad uchwałami, a powodowi odmówiono uprawnień co do tych kwestii.

Jednocześnie niedopuszczenie powoda do udziału w zgromadzeniu ocenić należy jako bezzasadne. Nie stanowił w szczególności uzasadnienia dla takiego potraktowania powoda fakt, iż ustanowił pełnomocnika w osobie syna – E. M.. Oczywiście jest bowiem, że fakt ustanowienia pełnomocnika nie ogranicza w żaden sposób wspólnika w jego prawach, ani też takich praw go nie pozbawia. Nie ma jakichkolwiek przeszkód, by wspólnik uczestniczył w zgromadzeniu razem ze swoim pełnomocnikiem, a głos zabierał zarówno wspólnik, jak i jego pełnomocnik. Obawy co do ewentualnego konfliktu, do jakiego mogłoby dojść w przypadku głosowania (odmiennie przez wspólnika, odmiennie przez jego pełnomocnika), były czysto hipotetyczne; zachowanie powoda nie dawało podstaw do przypisywania mu zamiaru obstrukcji. Przeciwnie, powód wyjaśnił po rozpoczęciu zgromadzenia przyczyny, dla których przyszedł na zgromadzenie z pełnomocnikiem, a mianowicie ewentualną potrzebę opuszczenia zgromadzenia z uwagi na stan zdrowia. Wskazywało to zatem na zamiar powoda czynnego osobistego uczestnictwa w zgromadzeniu i korzystanie z zastępstwa przez pełnomocnika jedynie w razie konieczności opuszczenia sali. Świadczą o tym także słowa E. M. : „ja jestem pełnomocnikiem, gdyby tata się źle poczuł”(strona 2 protokołu). W tej sytuacji nie było podstaw do przyjęcia, że prawo głosu przysługuje wyłącznie pełnomocnikowi E. M..

W konsekwencji powoda uznać trzeba za legitymowanego do zaskarżenia uchwały dotyczącej podwyższenia wynagrodzenia dla Prezesa Zarządu za udział w posiedzeniach zarządu.

Uchwała ta została podjęta z naruszeniem przepisu art. 247 § 2 k.s.h., gdyż nie dochowano wymogu tajności głosowania. Przepis ten stanowi, że tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów spółki lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego ze wspólników obecnych lub reprezentowanych na zgromadzeniu wspólników.

Pojęcie spraw osobowych obejmuje wszystkie sprawy, które dotyczą osoby bez względu na rodzaj sprawy, a zatem odnoszące się do członków organów spółki, likwidatorów, wszystkich wspólników. W doktrynie zwraca się uwagę na potrzebę szerokiej interpretacji tego pojęcia z uwagi na brak podstaw dla różnicowania wagi spraw dotyczących osób (zob. Andrzej Kidyba Komentarz do art. 247 k.s.h., System Informacji Prawnej LEX, I. Gajewska, R. Kwasnicki, „Wybór przewodniczącego organów uchwałodawczych spółek kapitałowych”, Prawo Spółek 2005/1/20). Do spraw osobowych należy zatem m.in. wybór przewodniczącego zgromadzenia, czy sekretarza, ustalenie wysokości wynagrodzenia członka zarządu, przyznanie wspólnikom praw osobistych. Pojęcie spraw osobowych odnosi się przy tym nie tylko do spraw, które dotyczą konkretnych osób, wymienionych z imienia i nazwiska, ale także takich, w których osoba określona jest przez sprawowaną w spółce funkcję.

Niezastosowanie głosowania tajnego, w sytuacjach określonych w art. 247 k.s.h., powoduje nieważność uchwały (por. wyrok SN z 20 maja 1988 r., II CR 119/88, OSNC 1989, nr 5, poz. 86, wydany jeszcze na gruncie art. 338 kodeksu handlowego, w którym przewidziano wymóg tajności głosowania dla spraw osobistych).

Skoro zatem nad zaskarżoną uchwałą głosowano w sposób jawny uchwała ta jest nieważna. Mając to na uwadze orzeczono, jak w punkcie I wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na przepisach art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 k.p.c. Na przyznane na rzecz powoda koszty procesu składały się kwoty : 2000 zł opłaty od pozwu, 17 zł tytułem uiszczonyj opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 360 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (ustalone na podstawie §10 ust.1 pkt 18 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz. U. 2002 rok, Nr 163, poz.1349 ze zm.). W ramach przyznanych stronie kosztów nie mogły być uwzględnione wydatki związane z przyjazdem na rozprawę, jak również równowartość utraconego zarobku, przysługuje one w przypadku prowadzenia procesu przez stronę samodzielnie bądź przez pełnomocnika nie będącego radcą prawnym, adwokatem lub rzecznikiem patentowym (art. 98 § 2 kpc a contrario) .